

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Guzun Ion și Craiu Nicolae

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Șendrea Nicu în numele inculpatului, de către partea vătămată Brikina Elena și de către reprezentantul acesteia Calancea Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2021, în cauza penală în privința lui

Lisii Pavel XXXX, născut la XXXX, originar și domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.12.2016 - 13.10.2020;

Instanța de apel: 03.11.2020 - 05.05.2021;

Instanța de recurs: 07.07.2021 - 17.08.2021;

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în sediul Buiucani din 13 octombrie 2020, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Lisii Pavel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(2) Cod penal, la amendă în mărime de 900 unități convenționale, echivalentul a 18 000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

S-a admis parțial acțiunea civilă depusă de partea vătămată și s-a încasat din contul inculpatului suma de 70 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a admis cererea de regres a "Moldasig" SA și s-a dispus încasarea din contul inculpatului suma de 89 220,43 lei, cu titlu de îndemnizație pentru asigurarea părții vătămate.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 168 lei în folosul statului.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Lisii Pavel, fiind deținător al permisului de conducere, pe 14.07.2016, la aproximativ ora 06:30, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, fapt confirmat prin

rezultatele testării alcoolscopice ale sale cu aparatul „Drager 8510”, din care rezultă, că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de către acesta constituie 0,84 mg/l și prin procesul-verbal nr.3480 din 14.07.2016, privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și a naturii ei, din care rezultă, că concentrația alcoolului din sângele prelevat de la acesta constituie 1,59 mg/l, a comis o faptă prejudiciabilă în următoarele circumstanțe: În condițiile enunțate el, conducând autovehiculul de model „Volkswagen Golf” cu n/î XXXXX, cu încălcarea prevederilor pct. 14) lit. a) din Regulamentul circulației rutiere al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia: „Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența 2 drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”, în același timp, fără ca să manifeste dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și fără ca să țină cont de situația rutieră, precum și cea care determină viteza de circulație, încălcând astfel prevederile normei prevăzute la pct.45 alin.1) lit. a), b) și d) din același Regulament care prevede că: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și d) situația rutieră”, în timp ce se deplasa pe str. XXXXX din mun. XXXXX, în imediata apropiere cu casa de locuit cu nr. XXXXX, în încercarea de a ocoli pietonul Brîkina Elena a.n.XXXXX, care tocmai traversa acel drum, din partea dreaptă spre stânga relativ deplasării automobilului menționat, a schimbat direcția de deplasare, virând spre contrasens, fără să se asigure de siguranța manevrei sale, încălcând astfel și prevederile pct.39 alin.1) din același Regulament potrivit căruia: ”înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic” urmare a căror evenimente, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport condus și a derapat pe acostament unde a și tamponat-o violent pe aceasta, după care s-a izbit și într-un pilon de electricitate. În consecință, în urma acestui impact, pietonul Brîkina Elena s-a ales conform raportului de expertiză medico-legală nr.2912/D din 01.11.2016 cu o vătămare corporală medie sub formă de: „Fractura porțiunii sternale a claviculei pe dreapta, fractura colului chirurgical humerusului stâng, fractura coastelor 2, 3, 5, 6 pe dreapta, fractura platoului tibial drept, fractura cominutivă a platoului tibial stâng și capului fibulei cu deplasare, plagă contuză în regiunea parietală dreapta, excoriații la nivelul capului și feței.”

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *în drept* că, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(2) Cod penal, individualizată prin - „*Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a*

mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de ebrietate”.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lisîi Pavel să fie condamnat în baza art.264 alin.(2) Cod penal, la 3 ani închisoare și în baza art.90 Cod penal să-i suspende executarea pedepsei pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 5 ani.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de judecată, la stabilirea pedepsei inculpatului Lisîi Pavel, nu a ținut cont de faptul că acesta fiind în stare de ebrietate a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă soldată cu consecințe grave și anume tamponarea pietonului Brîkina Elena, care a avut loc pe trecerea de pietoni. Trecerea de pietoni fiind spațiul destinat pentru deplasarea în siguranță a pietonilor. Astfel, comportamentul inculpatului denotă faptul neatenției acestuia în timpul traficului, expunându-i la un pericol și pe ceilalți participanți angajați în trafic. Luând în considerație că mijlocul de transport reprezintă o sursă de pericol sporit, care în cazul unei exploatare neconforme poate genera un prejudiciu de o gravitate înaltă. Prin urmare, fiind conducător de vehicul, Lisîi Pavel, cunoștea cu certitudine regulile circulației rutiere.

Procurorul a considerat că, urmează a fi reamintit faptul că, inculpatul la momentul comiterii infracțiunii era angajat în câmpul muncii în calitate de colaborator de poliție al Inspectoratului Național de Patrulare. Inculpatul Lisîi Pavel pleca de la serviciu în stare de ebrietate spre casă la volanul unui automobil. Astfel că comportamentul de care a dat dovadă inculpatul Lisîi Pavel este unul iresponsabil și lipsit de respect față de obligațiile de serviciu (funcție) și față de societate.

De asemenea, a menționat că, infracțiunea incriminată inculpatului Lisîi Pavel, a atentat la relațiile sociale cu privire la securitatea circulației rutiere și sănătatea persoanei, săvârșită din imprudență, fiind calificată ca una mai puțin gravă, pentru care legea penală prevede ca sancțiune inclusiv și sub formă de închisoare până la 4 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani (norma juridică în redacția la data comiterii infracțiunii la 14.07.2016).

Mai mult, procurorul a subliniat și faptul că, instanța de judecată eronat a interpretat norma juridică vizând aplicarea pedepsei complementare care prevede expres "... în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani". Astfel, că pedeapsa complementară urma să fie aplicată în mod obligatoriu. La fel, instanța de judecată nu a argumentat soluția neaplicării pedepsei complementare.

3.1. Avocatul Dragomir Aliona în numele părții vătămate Brîkina Elena, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Lisîi Pavel să-i fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate cu privarea de

dreptul de a conduce mijlocul de transport, totodată să fie încasat prejudiciului material, moral și diferența dintre salariu și pensia de invaliditate.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2912/D din 01.11.2016 pietonul Brîkina Elena s-a ales cu o vătămare corporală medie sub forma de - fractura colului chirurgical humerusului stâng, fractura coastelor 2,3,5,6 pe dreapta, fractura platoului tibial drept, fractura cominutivă a platoului tibial stâng și capului fibulei cu deplasare, plagă contuză în regiunea parietală dreapta, excoriații la nivelul capului și feței.

La fel, a indicat avocatul că, Brîkina Elena a fost recunoscută ca partea vătămată pe cauza penală de învinuire a lui Lisîi Pavel. După accidentul a fost transportată și internată la Spitalul de Urgență, unde a stat două luni, unde a avut mai multe intervenții chirurgicale. O perioadă îndelungată, mai mult de 7 luni, nu a avut posibilitate să se deplaseze singură, fără supravegherea permanentă. Până în anul 2018, permanent a primit tratament medical, ceia ce se confirmă prin certificate medicale anexate la materialele cauzei. Din cauza stării sănătății de mai multe ori a fost amânate ședințele de judecată.

Totodată, a susținut că la etapa cercetărilor judecătorești, inculpatul Lisîi Pavel a călătorit în străinătate, iar din cauza absenței sale, audierile au fost amânate de mai multe ori. Acest lucru a arătat atitudinea nedemnă atât față de instanță, cât și față de toți participanții la proces în timpul mărturiei în instanță, inculpatul a indicat că el a chemat o ambulanță pentru victimă. Acest lucru nu este adevărat, deoarece ambulanța a fost chemată de către trecători. Vinovatul se afla într-o stare de intoxicație alcoolică și nu a arătat nicio îngrijorare față de victimă. Mai mult, pe tot parcursul procedurilor, el nu a vizitat niciodată victima și nu a cerut iertare pentru vătămarea cauzată de accident.

Din anul 2016, din cauza accidentului, partea vătămată a avut șapte intervenții chirurgicale. La moment actual starea sănătății s-a agravat și este recunoscută ca invalida de gr. 2. Astfel, victima a primit un grad de handicap și nu va mai reveni niciodată la viața unei persoane normale.

De asemenea avocatul a considerat că, instanța de fond incorect a aplicat în privința inculpatului prevederile din art.79 Cod penal. La momentul săvârșirii accidentului, inculpatul a fost colaborator al Ministerului Afacerilor Interne, din cadrul Poliției de patrulare. Ultimul a fost îmbrăcat în uniformă a colaboratorului de poliție și mergea nemijlocit la serviciul. Conform rezultatelor expertizei acesta a fost în stare de ebrietate alcoolică- 1,59 mg/l în sânge, aparatul Drager a arătat alcool în aer expirat - 0,84 mg/l.

În altă ordine de idei, a fost menționat de către avocat și faptul că, pentru îngrijirea permanentă a părții vătămate a fost angajate două persoane prin contract, cheltuieli în mărimea de 75 588, 00 lei. Din luna septembrie 2016 și până în prezent, Brîkina Elena locuiește în apartamentul, care aparține lui Kalancea Serghei, până la producerea accidentului dat, apartamentul era dat în chirie. Dar după producerea accidentului și transportarea părții vătămate în apartament a fost nevoie să achite toate serviciile comunale și serviciile pentru întreținerea acestuia, care aparține lui

Brîkina Elena. Din momentul externării lui Brîkina Elena și până în prezent, pentru îngrijirea apartamentului și serviciilor comunale (Star-Net, APLP, Moldova-Gaz, Apă Canal, Union Fenosa, Moldtelecom) – 24 207,92 lei.

Apărarea a mai indicat că, pentru întocmirea a două procuri generale pe numele lui Kalancea Serghei, pentru prezentarea reclamantei în toate instanțele, și pentru primirea pensiei reclamantei, constituie 559 lei (la data de 06.11.2019 a fost întocmită a doua procura din numele reclamantei Brîkina Elena). Pentru traducerea demersului de numirea expertizei, înaintată în instanța de judecată, s-a cheltuit 175 lei. La 16.01.2017, CTDDCM - i-a stabilit părții vătămate gradul 1 de invaliditate (sever), conform Certificatului de Dizabilitate și capacitate de muncă Seria 231622.

Pentru angajarea avocatului, care prestează serviciile juridice în instanța de judecată, a fost încheiat contract în suma de 6 000 lei.

Pentru procurarea produselor alimentare a fost cheltuită suma de 78 823,04 lei, cheltuieli pentru necesitățile lui Brîkina Elena constituie: cheltuieli de transport – 11 313,40 lei; mărfuri pentru necesități igienice a reclamantei – 13 583,40 lei; diferența între salariul și pensiei - 87.641,30 lei; paguba morală -1 800 000,00 lei.

Până la accidentul, partea vătămată, era oficial angajată în câmpul muncii la S.R.L. Alex-Neoxin, și conform informației prezentate de către Casa Națională de Asigurări Sociale, pentru perioada din anul 2016, salariul oficial a fost în mărimea de 3000-3100 lei. După producerea accidentului, reclamanta a devenit invalid de gr. 1, pensia oficială constituie - 675 lei. Pensia a fost stabilită din 01.01.2017.

3.2. Avocatul Dragomir Aliona în numele părții vătămate Brîkina Elena, a depus apel suplimentar prin care a solicitat casarea sentinței și încheierii prin care a fost respinsă cererea de dispunerea expertizei în comisie.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în materialele cauzei există două expertize în privința părții vătămate Brîkina Elena. Ambele expertize au fost făcute prin ordonanța procurorului și practic sunt identice, întrebările puse de către procuror sunt repetate, conform actelor medicale prezentate la expert. Necătând că starea sănătății părții vătămate ulterior din cauza leziuni corporale s-a înrăutățit și a fost schimbat și gradul de invaliditate. Complicații la partea vătămate au apărut nemijlocit din cauza traume primite după accident.

De asemenea a indicat că, incorect a fost aplicat în privința inculpatului prevederile art.79 Cod penal, făcând trimitere la prevederile hotărârii Plenului CSJ din 11.11.2013 cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, unde a menționat că în spiritul art.79 Cod penal, trebuie se existe, ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului, împrejurările obișnuite fiind cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor, ele nefiind considerate drept excepționale. În acest aspect Plenul CSJ a indicat, că excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate - 1,2,

persoana cu dezabilități severe și accentuale), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră). În cazul stabilirii unor asemenea împrejurări, instanța de judecată este obligată să indice în sentința care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art.79 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2021, a fost admis apelul procurorului și apelul avocatului Dragomir Aliona în numele părții vătămate, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Lisii Pavel a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(2) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa 1 an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis. În rest sentința a fost menținută.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, examinând probatorul, a considerat dovedită indubitabil vina inculpatului Lisii Pavel de încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, comisă în stare de ebrietate, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art.264 alin.(2) Cod penal, iar personalitatea acestuia susceptibilă supusă răspunderii penale.

Referitor la apelul procurorului privind individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a notat că, instanța de fond eronat a conchis că o pedeapsă non privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, or, inculpatul urmează să conștientizeze fapta comisă, punând în pericol atât persoana sa, cât și a celor din jur, urcându-se în stare de ebrietate la volanul mijlocului de transport.

În aceste circumstanțe instanța de apel a indicat că, acțiunile inculpatului Lisii Pavel cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(2) Cod penal, infracțiune care în conformitate cu art.16 Cod penal se califică ca gravă, care prevede pedeapsa ce se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 4 ani, în toate cazurile cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Având în vedere toate împrejurările cauzei, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, a considerat că pedeapsa aplicată de instanța de judecată în formă de amendă în privința inculpatului Lisii Pavel, este una neîntemeiată și nejustificată, or, acestuia urmează a fi stabilită o pedeapsă mai aspră, sub formă de închisoare pe un termen de 1 an în penitenciar de tip deschis, de vreme ce anume acesta categorie de pedeapsa va convinge de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Referitor la apelul avocatului Dragomir Aliona în numele părții vătămate în partea ce ține de mărimea prejudiciului cauzat, instanța de apel a indicat că, instanța de fond a argumentat sentința la capitolul dat sub toate aspectele, apreciind

circumstanțele esențiale ce se referă la pretențiile înaintate față de inculpat și compania de asigurări SA „Moldasig”, or a fost constatat că la data producerii accidentului rutier, răspunderea civilă a inculpatului era asigurată la SA „Moldasig”, lucru confirmat prin polița de asigurare seria/nr.RCA1876074 din 01.11.2015 cu perioada de valabilitate de la 01.11.2015 până la 31.10.2016, avantajul asigurării fiind în achitarea prejudiciului cauzat prin accident de către compania de asigurări respectivă.

Astfel, instanța de apel a atestat că, urmare a faptului că partea vătămată a încheiat cu partea civilmente responsabilă SA „Moldasig” o tranzacție de împăcare cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin accident, cu achitarea sumei de 89 220,43 lei, care au fost achitați, pretențiile ce țin de achitarea celorlalte sume bănești pretinse în apelul înaintat urmare a prejudiciului material cauzat, nu sunt întemeiate, devreme ce partea civilă a convenit cu partea civilmente responsabilă, la caz SA „Moldasig” cu privire la mărimea prejudiciului material care urmează a fi reparat urmare a accidentului rutier produs din vina inculpatului.

Totodată, instanța de apel a considerat ca corectă soluția instanței de fond cu privire la dispunerea reparării prejudiciului moral în mărime de 70 000 lei de către inculpat părții vătămate Brîkina Elena, care este una echitabilă și proporțională suferințelor cauzate victimei prin fapta prejudiciabilă cauzată de către inculpat.

5. Partea vătămată Brîkina Elena, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei penale în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea sa, partea vătămată a făcut trimitere la prevederile pct. 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel nr.22 din 12.12.2005” menționând că în decizia recurată a constatat derogări de la recomandările Plenului CSJ. Astfel, în decizie nu a depistat nici o referire la alegațiile avocatului părții vătămate, instanța limitându-se în exclusivitate la solicitările acuzatorului de stat, inculpatului și apărătorului acestuia în instanța de apel. Totodată s-a creat impresia, că avocatul părții vătămate, admis în procesul examinării apelurilor nici nu a participat la proces. În special, alegațiile avocatului Gorobica, inclusiv și cererea acestuia de numire a unei expertize suplimentare în privința părții vătămate, nu sunt reflectate în textul Deciziei recurate. Și numai în pct. 6 al Deciziei, instanța de apel s-a limitat la o concluzie generală pe marginea apelurilor, indicând admisibilitatea acestora. Astfel, a conchis că instanța de apel nu a rezolvat fondul cauzei.

Partea vătămată a susținut că, după pronunțarea sentinței, avocatul părții vătămate Dragomir Aliona a depus un apel în instanța de fond, la data de 27 octombrie 2020, înregistrat sub nr. 24077 în Cancelaria Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. Ulterior, la 20 ianuarie 2021, sub nr. 390, același avocat a depus în Cancelaria Curții de Apel un apel suplimentar, însă din motive necunoscute, acest apel suplimentar nu a fost atașat la cauza penală și, respectiv nu a constituit subiectul dezbaterilor între timp, anume în acest apel suplimentar au fost invocate un șir de

motive plauzibile, inclusiv și cele care se referă la justificarea cheltuielilor suportate de către partea vătămată, la oportunitatea dispunerii și efectuării expertizei suplimentare medico-legale în privința părții vătămate, starea de sănătate a căreia s-a agravat, precum și argumente în favoarea înăsprii măsurii de pedeapsa în privința inculpatului. Prin urmare, lipsa apelului în dosarul penal și, respectiv, neexaminarea argumentelor invocate în el de instanța de apel echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei.

5.1. Reprezentantul Calancea Serghei în numele părții vătămate, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în urma accidentului rutier din 14 iulie 2016, i-a fost cauzate vătămări corporale grave și a avut 7 intervenții chirurgicale, la moment fiind invalid de gradul 1. De către părinții inculpatului i-a fost achitată suma de 21 650 pentru tratamentul medical de și atât prima instanță cât și instanța de apel au indicat suma de 30 000 lei.

La fel, a indicat că, în instanțele ierarhic inferioare a fost solicitat dispunerea unei expertize medico-legale repetate în comisie pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrități corporale cauzate părții vătămate Brîkina Elena în urma accidentului rutier, care a fost neîntemeiat respinse.

În conjunctura celor relatate supra reprezentatul părții vătămate a solicitat să fie încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate 55 543 lei - pentru serviciile asistentei medicale, 11 313,40 - cheltuieli de transportare, 9 577,73 lei - cheltuieli pentru produse de igienă, 11 956, 51 lei - medicamente, 78 823,04 lei – produse alimentare, 24 207,42 lei – serviciile comunale, 12 025,00 lei – serviciile juridice pentru avocat, 175 lei – traducerea procurii, 559 lei – pentru procură, 325 euro- pat medicinal, 46 478, 61 lei – diferența dintre salariu și pensie, 1 800 000 lei – prejudiciu moral.

5.2. Avocatul Șendrea Nicu în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 10 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, sancțiunea privativă de libertate aplicată de către instanța de apel, este neîntemeiată și disproporțională cu circumstanțele cauzei penale.

Avocatul cu trimitere la prevederile art.61 Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală, a indicat că instanța de apel aplicând pedeapsa 1 an de închisoare, a creat un precedent negativ, când executarea pedepsei sub formă de închisoare, va cauza suferințe fizice și va înjosi demnitatea persoanei Lisîi Pavel. Scopul pedepsei penale de corectare a inculpatului, nu va fi realizat prin aplicarea celei mai severe pedepse din cele menționate în secțiunea art.264 alin.(2) Cod penal.

În acest caz, avocatul a considerat că, inculpatul poate fi corectat și fără a fi

aplicată o pedeapsă cu închisoarea, necătând la faptul că din practica judiciară, se cunosc cazuri când accidentele rutiere care s-au soldat cu decesele victimelor, făptuitorilor le-a fost acordată șansa de a se corecta fără a le fi aplicată o pedeapsă non privativă de libertate.

Doar că în cazul speței date, inculpatul Lisîi Pavel fiind învinuit de comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, comisă din imprudență, instanța de apel a considerat în mod exagerat, că unica soluție de corectare a persoanei va fi doar aplicarea unei pedepse privativă de libertate, deși existau circumstanțe atenuante stabilite sub forma recunoașterii vinei, recuperarea prejudiciului cauzat, cu intenția recuperării integrale a sumelor care au fost stabilite de instanță de fond prin hotărârea sa.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurile declarate de către partea apărării, de către partea vătămată și de către reprezentantul acesteia, menționând că acestea urmează a fi declarate admisibile.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Din textul recursurilor declarate, rezultă că recurenții critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiurilor de casare prevăzute de pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând actele cauzei, în raport cu alegațiile recurenților, Colegiul penal lărgit conchide că, judecând apelul, instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și în conformitate cu cerințele art.415 Cod de procedură penală, în cazul în care în aceeași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în pct.4 al prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

În acest context, se menționează că potrivit materialelor dosarului instanța de

apel a fost sesizată la 26 octombrie 2020, de către procurorul în procuratura municipiului Chișinău, oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Ciobanu Valentina (f.d.241-244, vol. IV), la 27 octombrie 2020, de către avocatul Dragomir Aliona, în numele părții vătămate (f.d.235-239, vol. IV).

Totodată, la 15 iulie 2021, partea vătămată a depus un recurs în adresa Curții Supreme de Justiție, împotriva deciziei instanței de apel, anexând copia apelului suplimentar depus de către avocatul Dragomir Aliona în numele părții vătămate, pe care este aplicată ștampila Curții de Apel Chișinău cu 20 ianuarie 2021 și înregistrat sub nr.390.

Analizând partea introductivă și descriptivă a hotărârii recurate se constată că instanța de apel a judecat doar „apelul depuse de către procuror și apelul depus de către avocatul Dragomir Aliona în numele părții vătămate din 27 octombrie 2020 și potrivit părții dispozitive, doar asupra acestora a enunțat soluția de admitere a acestora, (f.d. 69-82, vol. V).

Așadar, se statuează că instanța de apel nu a judecat apelul suplimentar depus de către avocatul Dragomir Aliona în numele părții vătămate din 20 ianuarie 2021, din motive necunoscute nu a fost atașat la cauza penală și respectiv nu a constituit subiectul de dezbateri. Mai mult, în acest apel suplimentar a fost invocat justificarea cheltuielilor suportate de către partea vătămată și motivele pentru dispunerea și efectuarea unei expertize medico-legale repetate în privința părții vătămate, fiind omis pentru soluționare, ceea ce echivalează cu nesoluționarea fondului apelului.

În alt doilea rând, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel greșit și-a motivat soluția privind individualizarea pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, eronat aplicând în privința inculpatului pedeapsă în formă de închisoare.

Discordanța între cele reținute de instanța și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu închisoare.

În acest context, instanța de recurs amintește că, potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Colegiul penal remarcă aici că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art.62 – 71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Stabilirea pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost săvârșită, de urmările produse sau care urmau a se produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, instanța de recurs apreciază că, pedeapsa aplicată inculpatului și modalitatea de executare acesteia, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere faptele săvârșite și urmările produse.

Mai mult, Colegiul penal lărgit amintește că raționamentul de aplicare a pedepsei, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului, ceea ce în cauza deferită judecății nu se constată.

În speță, inculpatul Lisîi Pavel este învinuit în baza art.264 alin.(2) Cod penal, de comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, comisă din imprudență, instanța de apel a considerat în mod exagerat, că unica soluție de corectare a persoanei va fi doar aplicarea unei pedepse privative de libertate, deși există circumstanțe atenuante stabilite sub forma recunoașterii vinei, recuperarea prejudiciului cauzat, cu intenția recuperării integrale a sumelor stabilite de instanță de fond prin hotărârea sa.

Astfel, instanța de apel urma să aprecieze circumstanțele din speță și să-i stabilizească o pedeapsă în conformitate cu legea.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul penal lărgit conchide că, erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, deoarece, instanța de apel nu a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală și ținând cont de faptul că, erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanță de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Șendrea Nicu în numele inculpatului, de către partea vătămată Brîkina Elena și de către reprezentantul acesteia Calancea Serghei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2021, în cauza penală în privința inculpatului *Lisîi Pavel XXXXX*, dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Lisîi Pavel XXXXX urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 15 octombrie 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Guzun Ion

Craiu Nicolae